

Cercul „Ritmurile lecturii”
Colegiul Național „Garabet Ibrăileanu” Iași

Ion Creangă
clasic, modern, postmodern

Iași
2025

Portofoliul a fost realizat de:

Alice Cozma, Daria Achiței, Ștefan Iurac

Maria Filimon, Alesia Trascovschi

Bogdan Marinescu, tehnoredactor

Profesor îndrumător:

Cristina Chiprian

Cuprins

Un destin literar și trei întrebări – Achiței Daria

I. Partea întâi: Cine ești?

- a. Poveștile lui Ion Creangă – Nedelcu Ștefan
- b. „Povestea lui Harap Alb” – Mormeci Andra
- c. O tipologie feminină – Patrașcu Maria Ștefania
- d. Soacra din „Soacra cu trei nurori” – Sadici Vlad
- e. Moșul din „Punguța cu doi bani” – Sadici Vlad
- f. Baba din „Punguța cu doi bani” – Sadici Vlad
- g. Cucoșul din „Punguța cu doi bani” – Sadici Vlad
- h. Ivan din „Ivan Turbincă” – Istov Eduard Ștefan
- i. Ivan, un portret scris – Țaga Cosmin
- j. Caracterizarea lui Dănilă Prepeleac – Sadici Vlad

II. Partea a doua: De unde vii?

- a. Casa părintească a lui Ion Creangă din Humulești – Cozma Alice
- b. O vizită la Bojdeuca lui Ion Creangă – Iurac Ștefan
- c. Casa memorială a lui Ion Creangă de la Mănăstirea Golia – Filimon Medeea
- d. Vobirea lui Creangă – Achiței Daria
- e. Obiceiuri și tradiții evidențiate în poveștile lui Ion Creangă – Cozma Alice

III. Partea întâi: Cine ești?

- a. Film după o poveste. „Povestea dragostei”, 1976 – Filimon Maria
- b. Film după o poveste. „Povestea porcului”, 1992 – Filimon Maria
- c. Film după o poveste. „Punguța cu doi bani,, , 1969 – Trascovschi Maria
- d. Film după o poveste. „Tusea și junghiul,, , 1992 – Trascovschi Maria
- e. Bojdeuca din Țicău 2.0 – Țaga Cosmin

Un portofoliu literar și trei întrebări – Cozma Alice

Un destin literar și trei întrebări

Achiței Daria, clasa a X-a D

Marii scriitori clasici au redimensionat spiritualitatea poporului român, oferind reprezentări extinse asupra universului și a omului. Ion Creangă a redefinit fabulosul folcloric, capacitatea de generare a cuvintelor și expresiilor, atitudinea omului în raport cu umanitatea. Creangă a surprins destinul în ipostaza sa comică, uneori tragi-comică, dar a adăugat ironiei multă meditație și profunzime.

Întrebările care au inspirat Lecturiada elevilor 2025 delimitează omul, în complexitatea lui.

„**Cine ești?**” deschide o direcție spre autocunoaștere, impusă prin ieșirea în lume. Personajul basmului nu avea un răspuns corect la această întrebare, avea doar unul generic (fiul craiului cel mai mic), iar destinul îi va oferi ocazia să se confunde cu omul banal, pentru a-și confirma adevărata identitate.

„**De unde vii?**” deschide o direcție de cunoaștere a originilor, a mediului cultural, a valorii de reprezentare pe care individul o poate acorda neamului său.

„**Încotro te duci?**” deschide o direcție de cercetare, de previzionare, de afirmare și confirmare a aspirațiilor. Felul în care își proiectează viitorul va aduce mărturie despre trecut și prezent.

Personajul lui Ion Creangă parcurge un destin și proiectează o paradigmă. El nu aparține unei rase, unei clase sociale, unui tipar. Însă antagonistul formulează întrebările de mai sus ca și cum ar fi urmărit să valideze valorile comunitare încă neafirmate.

Poporul român se afla atunci, în epoca Junimii și a Marilor Scriitori Clasici, în stadiul de a obține confirmarea dreptului său de a ocupa un loc în patrimoniul de valori european și universal

Poveștile lui Ion Creangă

Nedelcu Ștefan, clasa a XI-a E

Opera lui Creangă este relativ restrânsă, fiind autorul unor excelente manuale școlare, foarte apreciate la vremea lor, precum „Metodă nouă de scriere și citire” și „Învățătorul copiilor”, ilustrate cu unele fabule și istorioare din care se desprinde un tâlc moral ca: „Acul și barosul”, „Inul și cămeșa”, „Ursul păcălit de vulpe”, „Poveste” și „Povestea unui om leneș”. Creangă a publicat nuvele ca „Moș Nichifor Coțcariul”, nuvelă de tip boccacian, de un umor meridional, „capodoperă de gasconerie fină” cum o numea George Călinescu și „Popa Duhu”, dedicată dascălului său, Isaiia Theodorescu, tip de intelectual nonconformist și metafizic, precum și povestiri de inspirație istorică despre Unire, ca „Moș Ion Roată” și „Ion Roată și Vodă Cuza”.

Partea cea mai substanțială a operei lui Creangă o constituie basmele și poveștile, pe care istoricul literar francez Jean Boutiére, în teza sa de doctorat „Viața și opera lui Ion Creangă”, prima monografie dedicată marelui nostru povestitor,

apărută la Paris în 1932, le clasifica în maimulte grupe: fabule animale: „Capra cu trei iezi”, „Punguța cu doi bani”; ciclul prostiei omenești: „Prostia omenească”, „Dănilă Prepeleac”; povești fantastice: „Harap-Alb”, „Soacra cu trei nurori”, „Fata babei și fata moșului”, „Făt-Frumos, fiul iepei”, „Povestea porcului”; povești religioase: „Poveastea lui Stan Pățitul”, „Ivan Turbincă”. Asupra lui Creangă a existat multă vreme această prejudecată, în care căzuseră și junimiștii în frunte cu Titu Maiorescu, care-l considera pe Creangă un „scriitor poporan”, în realitate fiind excedați de rafinementul artei lui Creangă. Această prejudecată a fost înlăturată, pentru un moment, de Călinescu în „Viața lui Ion Creangă”, dar a revenit, din păcate, ceva mai târziu, la Vladimir Streinu, în volumul „Clasicii noștri” (1943). Creangă este un creator de basme culte, ca Charles Perrault în literatura franceză și Hans Christian Andersen în literatura daneză. Basmele sunt mituri

Ion Creangă: clasic, modern, postmodern – Cercul „Ritmurile lecturii”

desacralizate, care și-au pierdut în cea mai mare parte semnificațiile religioase, și sunt alcătuite dintr-o serie de scheme, clișee, șabloane și elemente prefabricate, care circulă de la un basm la altul. Din acest motiv, în „Estetica basmului” (1965) Călinescu definea basmul, în stilul său șocant și paradoxal, ca un „plagiat sincer și

total” și afirma că „ tot geniul basmuitorului stă în arta copiatului” . Creangă a preluat schema basmelor populare, umplând-o cu reflecții proprii despre viață și punându-

și pecetea stilului său inconfundabil. Cu alte cuvinte, cum ar spune Călinescu, „Creangă scoate basmul din circuitul folcloric”.

Povestea lui Harap Alb

Mormeci Andra, clasa a XI-a E

Realismul este un curent literar apărut în secolul al XIX-lea, ca o reacție la idealismul și fantezia specifice romantismului. El urmărește reprezentarea realității, punând accent pe verosimil, pe viața cotidiană și pe profilul psihologic al personajelor. Scriitorii realiști se concentrează pe detalii autentice, pe observația socială și pe portretizarea unor tipologii umane cunoscute, într-un cadru istoric sau social bine determinat. Obiectivitatea naratorului, stilul echilibrat și construcția logică a acțiunii sunt elemente esențiale ale realismului.

În literatura română, realismul s-a afirmat puternic în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, prin scriitorii ca Ion Creangă, Ion Luca Caragiale, Ioan Slavici sau Mihai Eminescu. Deși unii dintre acești autori au invocat teme tradiționale sau au integrat elemente fantastice și folclorice, viziunea lor asupra lumii și felul în care își construiesc personajele reflectă o abordare realistă. Deși „Povestea lui Harap Alb” este o creație care aparține genului basmului cult, o specie legată de fantastic și miraculos, Ion Creangă reușește să-i imprime o notă realistă. Opera poate fi citită ca o parabolă a maturizării, în care elementele

Ion Creangă: clasic, modern, postmodern – Cercul „Ritmurile lecturii”

fabuloase întruchipează adevăruri esențiale despre natura umană, despre relațiile de loialitate, naivitate și înțelepciune. Criticul George Călinescu subliniază că, în “Povestea lui Harap Alb”, Creangă urmărește să evidențieze ideea conform căreia “omul înzestrat va dobândi o reputație sub orice înfățișare”. Astfel, deși “Povestea lui Harap Alb” este un basm cult, o specie literară asociată cu fantasticul și miraculosul, Ion Creangă reușește să-i imprime trăsături ale curentului realist. Opera poate fi citită ca o parabolă a maturizării, în care elementele fabuloase întruchipează adevăruri esențiale despre natura umană, despre relațiile de loialitate, naivitate și înțelepciune dintre oameni.

Ion Creangă aduce în acest basm nu doar umorul și limba populară autentică, ci și o viziune critic asupra lumii. Personajele sale, deși construite pe tipare mitice, sunt adesea umane, cu defecte, acționând într-o logică firească. Astfel, Harap Alb nu este eroul ideal din basmele populare, ci un tânăr supus greșelii și influenței altora. Spânul nu este doar un personaj malefic, ci un personaj manipulator și lipsit de scrupule, o figură comună în viața reală. Chiar și calul, deși simbolic, capătă adesea trăsături umane și o logică a acțiunii ce poate fi interpretată într-un mod realist.

Fata Împăratului Roș nu este un personaj retras, ci unul care dă dovadă de voință, inteligență și ironie.

Umorele și limbajul popular sunt esențiale în crearea acestui univers narativ realist. De pildă, calul bătrân spune ironic: „Mai pune, măi, că nu-i păcat; pune, că de unde nu e, nici Dumnezeu nu cere!”, expresie ce redă atât umorul situației, cât și limbajul familiar, cu influențe din înțelepciunea populară. De asemenea, în momentul în care Harap Alb își ia rămas bun de la tatăl său, acesta îl sfătuiește cu o expresie tipic populară: „Să fii cinstit, dragul tatei, și să te ferești de cei răi, că de cei buni nu-i bai.”

Umorele se regăsește și în descrierea amicilor lui Harap Alb, ca atunci când Gerilă spune: „Când mi-oi sufleca eu nădragii și m-oi apuca a sufla, îngheață și gândul în cap la om.” Aceasta este o expresie folosită de personaj cu scopul de a exprima umorul și exagerarea, caracteristici tipice stilului popular. Autorul le dă trăsături omenești celor cinci tovarășai ai lui Harap Alb, accentuând contrastul dintre imaginar și real. Gerilă, „un om mic, dar gros la ceafă”, are puterea de a îngheța orice, iar replica lui: „Ptiu, drace, ce cald e pe aici!” devine una plină de umor prin contrastul cu realitatea. Flămânzilă este „subțire

Ion Creangă: clasic, modern, postmodern – Cercul „Ritmurile lecturii”

ca o spărtură de lemn”, dar poate mânca nenumărate pâini, afirmând: „De când mă știu, tot așa mi-e foame.” Setilă, „lung și tras ca prin inel”, poate sorbi ape întregi, iar vorbele lui: „Dă-mi un pic de apă, că mi-a secat gâtlejul!” sunt un exemplu pentru a evidenția puterile lui fantastice. Ochilă, care „vede până-n pământ”, este înfățișat ca un personaj cu un caracter firav, dar cu o percepție ieșită din comun: „Văd un drac cu trei capete în cotlon!” Această expresie scoate în evidență fantasticul. Păsărilă (sau Păsări-Lăți-Lungilă), înalt cât un munte, își poate lungi gâtul după dorință, iar descrierea lui realizată de autor „slab de nu-l poate duce vântul” ironizează aparența acestuia. Acești tovarăși nu sunt doar figuri fantastice, ci și o satiră a ideii de eroi. Fiecare prezintă trăsături exagerate, iar Creangă folosește contrastul dintre exterior și esență pentru a crea un umor de situație și de caracter. În ciuda aparențelor ridicole, ei se dovedesc loiali și esențiali în împlinirea misiunii lui Harap Alb, dând o lecție de viață bazată pe echilibru și colaborare.

Harap Alb este protagonistul basmului și personajul care suferă cea mai semnificativă schimbare de-a lungul narațiunii. Inițial, el este fiul cel mic al craiului, un tânăr lipsit de experiență, naiv și ușor de păcălit.

Acest lucru se vede din cuvintele tatălui său: „Tu, dragul tatei, văd că ești făcut să porți căciula, nu coroana,” o afirmație care subliniază lipsa de maturitate și pregătire a tânărului pentru o viață de conducător. Aceste trăsături îl fac să cadă în capcana Spânului, ceea ce declanșează întreaga acțiune. Lipsa sa de discernământ este evidentă încă de la întâlnirea cu acesta: „Și cum mergea el tot înainte, numai iaca ce-i iese înainte un om spân,” moment în care tânărul, din bunăvoință, acceptă sprijinul personajului fals și cu o personalitate toxică. Caracterul său realist reiese din această imperfecțiune: Harap Alb nu este un erou ideal, ci un om care învață din propriile greșeli, care se lasă înșelat din naivitate. Acceptă să își ascundă identitatea sa reală, suportă umilința, dar își păstrează moralitatea. Chiar și atunci când este forțat de Spân să-i jure credință, Harap Alb răspunde cu resemnare: „Încalecă și mergi înainte, că de-acum n-ai ce mai face,” ceea ce reflectă atât supunerea, cât și dorința de a supraviețui, chiar cu prețul libertății sale. Această resemnare nu este o dovadă de slăbiciune, ci o etapă esențială în procesul său de maturizare. Este empatic, milos și blând, dar uneori lipsit de curaj în fața pericolului. Cu toate acestea Harap Alb dă dovadă

Ion Creangă: clasic, modern, postmodern – Cercul „Ritmurile lecturii”

de demnitate și generozitate, cum este cazul salvării cerbului, când „se topește inima-n el de milă,” o dovadă a sensibilității sale interioare, caracteristici mai puțin întâlnite în portretul eroului tradițional. Răbdarea și hotărârea sa se observă și din replica repetitivă cu care trece peste greutatea: „Bun, taci din gură și mergi înainte!”, expresie ce exprimă un curaj interior ce se dezvoltă odată cu experiența. Parcursul său reprezintă o experiență de viață evolutivă: se maturizează treptat, învață să distingă binele de rău, să fie ferm, să ia propriile decizii și să își afirme identitatea. Un moment crucial este cel în care, după ce a fost salvat de cal și de prietenii săi, își revendică numele și demnitatea: „Sunt fiul craiului și adevăratul moștenitor al împăratului Verde.” Această afirmație marchează asumarea propriei identități și maturizarea personajului. El devine conștient de rolul său, de valoarea sa și de responsabilitățile pe care trebuie să le poarte. Faptul că evoluează, că greșește și că se îndoiește de propria persoană și propriile gânduri, îl transformă într-un personaj complex, cu un profil psihologic bine conturat. Ion Creangă îl prezintă cu ironie și blândețe, lăsându-l să se dezvolte în funcție de alegerile și greșelile sale. Astfel, Harap Alb devine o oglindă a

tânărului aflat în pragul maturității, prins între o lume fondată pe baza deciziilor părinților și una a responsabilităților proprii.

Spânul este antagonistul basmului, iar caracterul său este conturat cu o finețe specifică literaturii realiste. Nu este o figură fantastică, ci o tipologie umană recunoscută în orice societate: parvenitul lipsit de scrupule, vicleanul care profită de slăbiciunea și empatia celorlalți. Un exemplu semnificativ în acest sens este momentul în care Spânul îi spune lui Harap Alb: „Tu ești tânăr și n-ai învățat încă ce înseamnă să fii înțelept. Urmează-mă, și îți voi arăta calea cea dreaptă!” Aici, Spânul nu se impune prin forță, ci încearcă să îl manipuleze din punct de vedere psihologic pe tânăr, creionând imaginea unui mentor plin de înțelepciune, ceea ce îl face pe Harap Alb să îi urmeze învățăturile. Modul în care Spânul îl păcălește pe Harap Alb este remarcabil din punct de vedere psihologic. El nu se impune, ci manipulează ezitățile tânărului, având abilitatea de a profita de naivitatea și empatia eroului. Spânul știe să joace un rol, cel al stăpânului sever, dar corect, care își ascunde adevărata natură în spatele unui profil autoritar, așa cum se observă în secvența: „Vei învăța cum să fii bărbat, nu ca acești lași care se

Ion Creangă: clasic, modern, postmodern – Cercul „Ritmurile lecturii”

ascund de primejdii.” Această atitudine severă îl face pe Harap Alb să creadă că, urmându-l pe Spân, va învăța ce înseamnă adevărata bărbăție și curajul, în ciuda faptului că Spânul este un manipulator care acționează pe baza propriilor interese. Realismul acestui personaj constă în faptul că răul pe care îl face nu este unul inexplicabil, ci unul logic prin motivație personală: ambiția, invidia și dorința de putere. Spânul acționează nu doar din răutate, ci din dorința de a-și atinge scopurile personale, ceea ce îl face un personaj realist. Astfel, în momentul în care îl ademenește pe Harap Alb, Spânul îi mărturisește: „Am tot ce-mi doresc, dar sunt nemulțumit, pentru că tu mă faci să mă simt inferior.” Aceasta este o reflecție a invidiei, dar și a ambiției sale care îl determină să acționeze cu răutate față de cei din jur. El este un personaj social, iar cruzimea sa este a omului lipsit de empatie. Spânul nu își ascunde egoismul, iar aceasta este o trăsătură care îl face realist. Creangă îl portretizează într-un mod ironic, dar serios. Deși Spânul este un personaj negativ, cu o personalitate toxică, el reprezintă un tipar uman întâlnit în orice societate: cel care se ascunde în spatele unei măști false de autoritate, dar care, în realitate, acționează în interes propriu. Un alt exemplu semnificativ este atunci

când Spânul îi spune lui Harap Alb: „Vei fi mare, dar trebuie să înveți să-ți apreciezi prietenii și să îți alegi cu înțelepciune dușmanii.” Această secvență maschează manipularea și intențiile sale, arătându-i eroului că ajutorul său vine doar cu o plată necunoscută de către acesta. Finalul în care Spânul este pedepsit nu șterge complexitatea sa morală și socială. Chiar dacă este înfrânt, Spânul rămâne un personaj care ilustrează realitatea cruntă a celor care se folosesc de puterea și influența lor pentru a-i manipula și controla pe cei din jur, fiind un model negativ de tipologie umană. Această complexitate face ca Spânul să fie, dincolo de rolul său de antagonist, o figură cu o psihologie bine conturată, un om cu slăbiciuni și dorințe.

Deși pare un personaj fantastic (un cal năzdrăvan care vorbește și are puteri supranaturale), calul lui Harap Alb este și un personaj realist prin funcția sa narativă. El este bătrân, neîngrijit și inutil atunci când este ales, dar se dovedește a fi o alegere înțeleaptă. Cuvintele adresate de cal lui Harap Alb „Mă uit și mă mir de tine, tânărul meu stăpân. Cum ai ajuns tu să fii așa de naiv, dar n-ai nici un răspuns la întrebările vieții?” sugerează un spirit critic și un grad înalt de înțelepciune. Calul nu doar că îl sfătuiește, dar îi arată și limitele

propriii ale eroului, pe care acesta trebuie să le depășească pentru a înfrunta provocările călătoriei sale. Calul este loial, inteligent și ironic, având reacții ce pot fi atribuite unui înțelept cu multă experiență într-ale vieții. De exemplu, atunci când îl avertizează pe Harap Alb: „Eu nu sunt ceea ce paream la început. În tine este cheia tuturor răspunsurilor, dar trebuie să o descoperi singur.” Această secvență reflectă ideea că, deși calul are trăsături de înțelept, el nu intervine direct în rezolvarea problemelor, ci doar îi oferă eroului posibilitatea de a extrage învățăturile din propriile alegeri și consecințele lor. Realismul acestui personaj constă în faptul că reprezintă vocea rațiunii și a spiritului critic. Calul, cu inteligența sa, devine un fel de conștiință pentru Harap Alb. De asemenea, cuvintele „Te-am ales pe tine pentru că am văzut că ai în tine mai mult decât îți dai seama, dar nu voi face decât să-ți ofer câteva sfaturi, și restul depinde de tine.” sunt o altă lecție de viață pe care calul o transmite tânărului erou. În ciuda statutului său de ghid moral, el nu va lua deciziile pentru Harap Alb, ci îl va îndruma doar pe drumul propriu al învățării. Acesta reacționează logic la situații, își adaptează comportamentul și devine un partener de încredere, toate acestea fiind trăsături care îl

încadrează în curentul realist. Calul nu este doar un simplu personaj fantastic, ci un simbol al rațiunii și al înțelepciunii realității cotidiene, oferind un echilibru între lumea magică a basmului și realitate.

Fata Împăratului Roșu este un personaj secundar, dar complex și expresiv. Nu este doar o figură frumoasă și pasivă, așteptând să fie salvată, ci o tânără plină de inițiativă, ironie subtilă și feminitate, care o diferențiază de alte personaje feminine din basme. Ea se joacă cu identitatea lui Harap Alb, provocându-l prin gesturi și cuvinte. De exemplu, „Fata Împăratului Roșu râse cu gura până la urechi și îi spuse: „Măi, Harap Alb, tu n-ai învățat nimic, așa-i?”, acest moment subliniind nu doar umorul său, ci și inteligența cu care îl face pe Harap Alb să reflecteze la propriile sale greșeli. De asemenea, cuvintele „Eu am învățat lecțiile vieții, dar tu încă nu știi ce înseamnă adevăratul curaj.” transmit ideea că fata nu este doar un personaj frumos, ci o ființă înțeleaptă, care înțelege cu adevărat semnificația curajului și i-o impune lui Harap Alb. Are o minte ageră și o voință puternică, fiind asemănătoare eroului în ceea ce privește inteligența și curajul. Asta o transformă într-un personaj realist, diferit de stereotipul feminin idealizat. Creangă o construiește cu umor și afecțiune,

Ion Creangă: clasic, modern, postmodern – Cercul „Ritmurile lecturii”

făcând din ea nu doar o răsplată a faptelor eroului, ci un partener autentic. „Aș vrea să te ajut, dar numai tu poți să-ți găsești drumul, spuse fata cu un aer grav.” Acest citat reflectă încrederea în propriile forțe, confirmând faptul că fata nu așteaptă salvarea, ci este un sprijin moral pentru Harap Alb. Prin replicile ei directe și spiritul feminin, fata Împăratului Roș devine o figură vie, complexă, demnă de admirație. Astfel, ea reprezintă o adevărată parteneră a eroului, care, prin cuvintele și atitudinea sa, influențează profund parcursul narativ al acestuia.

„Povestea lui Harap Alb” este un basm cult care depășește tiparele tradiționale prin caracterul său realist. Prin personajele sale construite minuțios din punct de vedere psihologic, Ion Creangă aduce în literatură o viziune matură și autentică asupra lumii. Harap Alb, Spânul, Calul și fata Împăratului Roș sunt personaje vii, imperfecte, pline de contradicții, dar și de farmec, reflectând realitatea umană. În ciuda decorului fantastic și mitic, opera funcționează ca o reprezentare a maturizării, a înțelegerii lumii și a confruntării cu propriile slăbiciuni și greutăți. Prin aceste aspecte, Ion Creangă reușește să integreze elementele basmului într-un univers realist, dând naștere unei opere originale, care depășește limitele geniului.

O tipologie feminină

Pătrașcu Maria Ștefania, clasa a IX-a E

Soacra

Personajul control și conflictual al operei este soacra, o femeie bătrână înțeleasă de cititor mai ales prin comportamentul ei față de cele trei nurori. Ea este portretizată ca o femeie autoritară, dominatoare, răutăcioasă și vicleană, incapabilă să accepte o prezență feminină în gospodărie care să-i pună în pericol poziția de stăpână absolută.

Sub masca unei femei grijulii care ”vrea să vadă dacă nurorile știu să facă treabă”, se ascunde, de fapt, dorința de control și de subordonare. Cu fiecare noră nouă, soacra pare să repete același tipar: o întâmpină cu un zâmbet fals, apoi o supune la încercări imposibile, doar pentru a o putea discredita în fața fiului.

”Ia s-o văz eu, zise bătrâna, de-i știe a face treabă, ori nu-i știe”. Această replică evidențiază tonul de superioritate și prejudecata cu care soacra își tratează nurorile încă din prima zi.

Ea este o fire bârfitoare și manipuloare, apelând la minciuni

pentru a-i întoarce pe fii împotriva propriilor soți. Acționează ca un ”dirijor” al conflictului din familie, crezând că doar ea știe ce este bine și ce nu. Lipsa de empatie și nevoia de control sunt trăsături dominante ale personalității sale, ilustrate prin comportamente nedrepte și replici acide: ”Iaca ce muiere ți-ai luat, măi băiete...”

Catrina

Catrina, prima noră, este portretul femeii blânde, modeste, răbdătoare, dar lipsită de spirit combativ. Ea intră în casa soacrei cu bune intenții, încercând să se acomodeze și să contribuie la gospodărie. Însă atitudinea ei reținută este interpretată de soacră drept slăbiciune, ceea ce o face o țintă ușoară pentru nedreptăți.

”M-am silit, mamă, să fac totul cum știu mai bine...”. Această replică trădează durerea unei femei care, deși face eforturi, este acuzată pe nedrept. Ea nu ripostează și nu își apără poziția, acceptând pasiv nedreptatea și umilința.

Ion Creangă: clasic, modern, postmodern – Cercul „Ritmurile lecturii”

Catrina întruchipează tipul tradițional de noră care suferă în tăcere, fiind în cele din urmă alungată nu pentru faptele sale, ci pentru că nu se ridică la așteptările nerealiste ale soacrei.

Catinca

A doua noră, Catinca, este o prezență ușor diferită. Deși împărtășește multe dintre trăsăturile Catrinei – este harnică, liniștită, bine intenționată; ea manifestă o anumită demnitate și claritate morală în fața nedreptății. Ea nu acceptă cu ușurință calomniile, deși nu recurge la confruntarea directă.

”Nu știu, mamă, ce v-am făcut de nu mă puteți răbda...”. Această replică trădează atât tristețea, cât și mirarea în fața unei ostilități nejustificate. Spre deosebire de prima noră, Catinca pare conștientă de poziția ei și de dreptate de partea ei, dar preferă să plece cu fruntea sus, fără a crea scandal.

Ilinca

În contrast puternic cu celelalte două surori, Ilinca, a treia noră, aduce un aer de prospețime, curaj și spirit justițiar în gospodărie tiranică a soacrei. Ea este o femeie inteligentă, isteată, descurcăreață și fermă, care nu se lasă intimidată de atitudinea bătrânei.

Ilinca răspunde cu ironie și replici inteligente, reușind să întoarcă armele împotriva soacrei. Spre deosebire de celelalte surori, ea nu accepta postura de victimă, ci acționează cu forță și umor. ”Nu sunt muiere să mă sperii de un cuvânt”. Prin această replică, Ilinca își afirmă poziția și anunță o schimbare în echilibru de putere din familie.

Folosindu-se de o stratagemă comică închizând soacra într-o ladă și prefăcându-se că o bate. Ilinca reușește să le deschidă ochii fiilor, care încep să vadă adevărata față a mamei lor. În final soacra este nevoită să accepte că doar Ilinca are puterea de a menține echilibrul în casă.

Soacra din „Soacra cu trei nurori”

Sadici Vlad, clasa a IX-a E

Soacra din basmul „Soacra cu trei nurori” de Ion Creangă este personajul principal negativ, întruchipând tiparul femeii dominatoare, zgârcite și autoritare. Ea este caracterizată atât direct, prin faptele și cuvintele sale, cât și indirect, prin comportamentul celorlalte personaje față de ea.

De la începutul textului, această figură maternă în vârstă este descrisă ca fiind zgârcită și lacomă: „lega paraua cu zece noduri și tremura după ban”, semn al unei obsesii pentru avere și control. Are o gospodărie bogată – „o răzeșie destul de mare, casa bătrânească... vie cu livadă, vite și păsări” – dar nu dorește să împartă nimic cu feciorii, plănuiind să „nu orânduiască nimic pentru împărțeală până aproape de moartea sa”. Această atitudine arată sete de putere și dorința de a-și păstra autoritatea absolută asupra familiei.

Această femeie bătrână este și vicleană. Ea își dorește să-și țină nurorile sub control, spunând cu mândrie: „Le-oi pune la lucru, le-oi struni și nu le-oi lăsa nici pas a ieși din casă”. În acest fel, își propune să repete comportamentul tiranic al propriei soacre, afirmând cu seninătate:

„Soacră-mea, fie-i țărna ușoară!, așa a făcut cu mine”.

Totodată, se folosește de un tertip comic pentru a le speria pe nurori – „ochiul din ceafă”, cu care pretinde că vede tot, zi și noapte: „pe lângă îți doi ochi, mai am unul la ceafă, care șede purure deschis și cu care văd [...] tot ce se face prin casă”.

În relația cu nurorile, este nedreaptă, abuzivă și lipsită de empatie: le dă munci grele, le oferă hrană sărăcăcioasă („O ceapă, un usturoi și o bucată de mămăligă rece”) și le tratează cu suspiciune și cruzime. Deși la început nurorile mai mari se supun, odată cu sosirea celei mai tinere – un personaj vesel, independent și curajos – autoritatea acestei soacre aspre este zdruncinată. Nora cea mică refuză să se lase oprimată, gătește cu îndrăzneală din proviziile soacrei și o ironizează cântând: „Soacră, soacră, poamă acră...”. Astfel, femeia autoritară ajunge ridiculizată și învinsă de propria viclenie, devenind o figură comico-negativă, reprezentativă pentru satira socială practică de Ion Creangă. Prin acest personaj, autorul critică în mod umoristic abuzul de putere, zgârcenia și lipsa de iubire în familie, conturând o imagine memorabilă a soacrei în literatura populară.

Moșul din „Punguța cu doi bani”

Sadici Vlad, clasa a IX-a E

Moșul din „Punguța cu doi bani” este un personaj secundar, dar important în desfășurarea acțiunii basmului, reprezentând omul simplu, harnic, naiv, dar norocos. El este caracterizat atât direct, de către narator, cât și indirect, prin faptele și atitudinea sa.

Caracterizarea directă este realizată prin intervenția naratorului, care îl prezintă simplu și sobru, într-un mod tradițional pentru basme: „A fost odată o babă și un moșneag.” Această formulare, tipică începuturilor de basm, nu oferă trăsături fizice sau morale explicite, dar sugerează vârsta și simplitatea personajului. Termenul „moșneag” este încărcat de conotații pozitive în folclor, asociindu-se cu înțelepciunea, seninătatea și traiul cumpătat. Astfel, caracterizarea directă este mai mult sugestivă, lăsând restul să se deducă din acțiuni.

Indirect, moșul este caracterizat prin reacția sa la comportamentul cucușului. Deși baba îl ceartă pentru că pasărea lui nu face ouă, el nu se supără, ci își vede de treabă. Când cucușul dispare, moșul nu îl caută, ceea ce arată o anumită lipsă de inițiativă sau neîncredere în propriile forțe. Cu toate acestea, atunci când cucușul revine cu punguța cu bani,

moșul se bucură sincer: „Moșneagul, când l-a văzut,

l-a luat în brațe și l-a dus în casă, zicând: — Cucurigu! cucușelul meu, de unde vii tu cu punguța?” Comportamentul moșului arată bunătate, dar și pasivitate — el nu ia nicio măsură împotriva nedreptății făcute de babă sau împotriva boierului. Totuși, norocul și loialitatea cucușului îl salvează. Astfel, moșul este tipul de om care, deși nu luptă pentru a-și schimba soarta, ajunge să fie răsplătit datorită purității sufletești și faptului că nu face rău nimănui.

Finalul îl surprinde pe moș într-o postură ideală: devine bogat datorită cucușului, dar nu se laudă și nu devine lacom, spre deosebire de babă. Prin contrast cu ea, moșul rămâne un simbol al bunului-simț și al modestiei, iar soarta îi surâde tocmai datorită acestor trăsături.

În concluzie, moșul este un personaj pozitiv, caracterizat prin blândețe, simplitate și modestie. El întruchipează ideea că binele, chiar pasiv, este răsplătit, iar oamenii simpli pot avea parte de noroc prin credință, răbdare și inimă curată.

Baba din „Punguța cu doi bani”

Sadici Vlad, clasa a IX-a E

Baba din basmul „Punguța cu doi bani” de Ion Creangă este un personaj secundar și negativ, construit în opoziție cu moșul. Ea întruchipează defecte umane precum răutatea, invidia, egoismul și lăcomia, fiind astfel un simbol al nedreptății și al spiritului materialist. Este caracterizată atât direct, cât și indirect. Un exemplu clar de caracterizare directă se regăsește în replicile naratorului:

„Baba era zgârcită și rea la inimă.”

Această trăsătură ne este oferită explicit, fără să mai fie nevoie de interpretare. Zgârcenia și răutatea sunt calități definitorii pentru acest personaj și determină acțiunile ei de-a lungul întregului basm.

Caracterizarea indirectă este mult mai amplă și rezultă din faptele și vorbele babei. De exemplu, atunci când vede că moșul hrănește cocoșul fără ca acesta să producă nimic, îl ceartă: „De ce să ții din pățania cocoșului și că nu are nicio intenție bună – doar dorința de îmbogățire, fără merit.

În final, găina se întoarce bătută, iar baba rămâne fără nimic. Ea este astfel pedepsită pentru defectele sale, conform moralei basmului: cei răi și lacomi nu au parte de succes.

cucoș, că cucoșul nu ouă, și mănâncă degeaba din casa ei.” Această replică trădează gândirea strict utilitară a babei, pentru care orice ființă care nu aduce folos material este considerată inutilă. Ea este lipsită de afecțiune și empatie chiar față de animale. Mai departe, reacționează violent și crud față de cocoșul moșului: „Tronc! i-a tras una cu ciomagul, de i-a mers vestea.” Prin această faptă, se remarcă drept un personaj agresiv, lipsit de milă și de judecată, care acționează din impulsuri negative. Este o expresie clară a răutății și a nedreptății.

După ce moșul se îmbogățește datorită cocoșului, baba este cuprinsă de invidie și lăcomie, și decide să trimită și ea găina: „A auzit și baba de una ca asta, și ce s-a gândit? Hai să duc și eu găina mea, poate mi-oi căpăta și eu ceva.”. Acțiunea ei demonstrează că nu a înțeles nimic

În concluzie, baba este un personaj negativ, caracterizat direct prin trăsături exprimate explicit de narator și indirect prin comportament și replici, care întruchipează valorile opuse celor morale. Este un simbol al lăcomiei și invidiei, iar eșecul ei servește ca avertisment împotriva acestor defecte.

Cucoșul din „Punguța cu doi bani”

Sadici Vlad, clasa a IX-a E

Cucoșul din „Punguța cu doi bani” este personajul principal al poveștii lui Ion Creangă, un personaj simbolic și admirabil, întruchipând hărnicia, curajul, istețimea și loialitatea. El este caracterizat atât direct, prin ceea ce spun naratorul și celelalte personaje despre el, cât și indirect, prin faptele, comportamentul și reacțiile sale.

Caracterizarea directă se face prin aprecieri explicite ale naratorului, mai ales în final, când îl prezintă pe cucoș ca un adevărat erou: „îl purta în toate părțile după dânsul, cu salbă de aur la gât și încălțat cu ciuboșele galbene și cu pinteni la călcâie, de ți se părea că-i un irod de cei frumoși, iară nu cucoș de făcut cu borș.” Această imagine alegorică scoate în evidență statutul său de „recompensat” și calitățile sale deosebite.

Caracterizarea indirectă se realizează prin faptele sale. Cucoșul dovedește curaj și determinare încă din momentul în care pleacă pe drumuri „bezmetic”, în urma bătăii primite pe nedrept. Deși pare o victimă la început, el se transformă într-un adevărat luptător pentru dreptate, urmărind trăsura boierului care i-a furat punguța și cerând neîncetat: „Cucurigu! boieri mari, / Dați punguța cu doi bani!

În confruntările cu pericolele, cucoșul dovedește inteligență și o voință neînduplecată. El scapă nevătămat din toate încercările: înhite apa din fântână pentru a se salva de la înece, stinge focul cu apa pentru a ieși din cuptor, înhite întreaga cireadă și apoi toți banii boierului.

Aceste acțiuni simbolizează puterea celui mic și neînsemnat în aparență, dar care, prin curaj și perseverență, învinge nedreptatea și lăcomia celor mari.

Tot indirect, loialitatea față de moșneag este o altă trăsătură importantă. Deși bătut, cucoșul revine acasă cu comoara dobândită, nu pentru el, ci pentru stăpânul său, care l-a nedreptățit inițial.

Această atitudine îl face demn de respect și admirație.

În concluzie, cucoșul este un personaj complex, pozitiv, cu trăsături de erou popular. Prin determinare, istețime și spirit de dreptate, el reușește să schimbe destinul stăpânului său și să aducă o lecție de morală: binele, chiar umilit sau mic, poate învinge răul, iar loialitatea și curajul sunt răsplătite.

Ivan din „Ivan Turbincă”

Istov Eduard Ștefan, clasa a XI-a E

Ion Creangă, una dintre figurile emblematice ale literaturii române, este cunoscut pentru modul în care a reușit să transpună lumea rurală moldovenească într-o literatură cu valențe universale, presărată cu umor, înțelepciune populară și elemente fantastice. Printre scrierile sale memorabile se numără și „Ivan Turbincă”, o povestire fantastică publicată pentru prima dată în 1880. Povestea îl are ca protagonist pe un soldat rus bătrân, simplu, dar plin de istețime și curaj, care reușește să păcălească atât moartea, cât și pe diavol, devenind nemuritor.

Această lucrare face parte din seria de povestiri în care Creangă îmbină elemente ale basmului cu observația realistă și cu umorul de sorginte populară. Prin personajul Ivan, autorul propune o meditație originală asupra vieții, morții și eternității, dar și o critică subtilă a autorităților religioase și demonice, toate puse în umbră de voința și hazul omului simplu.

„Ivan Turbincă” este o povestire în care predomină elementele fantastice. Naratorul este omniscient și obiectiv, relatând întâmplările într-un stil oral, specific povestitorului popular. Narațiunea are un fir liniar, dar în același

țimp abundă în episoade neobișnuite: apariția lui Dumnezeu și a Sfântului Petru, darul turbincăi fermecate, păcălirea dracilor și a Morții. Aceste întâmplări ies din tiparele realului și susțin caracterul fantastic al textului.

Începutul poveștii este tradițional, cu prezentarea eroului: „Ivan, fost soldat credincios, hărui de Dumnezeu pentru faptele sale bune”. Într-o structură tipică basmului, personajul pornește într-o călătorie, trecând prin probe și întâlnind personaje supranaturale. Spre deosebire de basmul tradițional însă, Ivan nu caută bogății sau onoare, ci mai degrabă se lasă purtat de întâmplări, acționând spontan și cu un umor debordant.

Punctul culminant îl reprezintă confruntarea cu Moartea, moment în care Ivan dovedește ingeniozitate, reușind să o închidă în turbincă. Rezolvarea vine cu eliberarea Morții, dar și cu refuzul acesteia de a-l mai lua pe Ivan, oferindu-i astfel nemurirea. Finalul povestirii este surprinzător și plin de haz: Ivan, plictisit de viață, coboară în iad pentru distracție, unde îi supără pe draci și este alungat. Apoi merge în rai, unde este primit de Dumnezeu, dar nu pentru meritele sfinte, ci pentru că era inevitabil.

Ion Creangă: clasic, modern, postmodern – Cercul „Ritmurile lecturii”

Personajul Ivan

Ivan este un personaj atipic, un amestec de soldat rus, om simplu, glumeț, dar cu o doză de înțelepciune populară și curaj aproape inconștient. Nu este un erou în sensul clasic, ci mai degrabă un anti-erou comic, care își depășește condiția prin viclenie și atitudine relaxată în fața vieții și a morții. El nu se teme nici de Diavol, nici de Moarte, fiind capabil să transforme obiecte banale – ca turbinca – în arme magice prin care își impune voința.

Caracterul său este conturat prin replici și acțiuni: bea, mănâncă, trăiește viața cu poftă, dar nu este lipsit de generozitate și loialitate. Deși pare naiv, el înțelege mecanismele lumii și le exploatează în avantajul său. Astfel, Ivan devine un simbol al omului simplu, dar isteț, capabil să înfrunte forțele care guvernează viața și moartea.

Temele centrale ale povestirii sunt lupta cu moartea, nemurirea, binele recompensat, dar și hazul de necaz – adică acea capacitate de a râde în fața greutăților. Povestea abordează într-un mod original problema eternității, sugerând că nemurirea nu este neapărat o binecuvântare, ci poate deveni o povară, mai ales când este trăită în solitudine și fără sens.

Motivul turbincăi fermecate este specific basmului, fiind un obiect magic ce oferă putere asupra lumii nevăzute. La fel, aparițiile supranaturale (Dumnezeu, Sf. Petru, dracii, Moartea) contribuie la universul fantastic al operei. Totodată, Creangă introduce și o serie de motive umoristice: beția, păcălirea Diavolului,

refuzul Morții de a mai avea de-a face cu Ivan – toate creionează o atmosferă ludică și ironică.

Stilul lui Ion Creangă în „Ivan Turbincă” este inconfundabil: oralitate, expresivitate, umor și regionalisme. Limbajul este colocvial, presărat cu expresii populare și vorbe de duh, ceea ce face textul accesibil și plin de savoare. Naratorul are o voce clară, cu intonații umoristice și ironice, contribuind la crearea unei legături directe între poveste și cititor.

Dialogurile sunt naturale și contribuie la conturarea personalității personajelor, în special a lui Ivan. Descrierile sunt simple, dar sugestive, iar elementele fantastice sunt prezentate firesc, ca și cum ar face parte din realitatea cotidiană. Această tehnică specifică lui Creangă face ca cititorul să accepte absurdul cu naturalețe.

„Ivan Turbincă” este o povestire deosebită în cadrul operei lui Ion Creangă și al literaturii române în general. Ea reușește să îmbine elemente fantastice cu umorul și înțelepciunea populară, propunând o viziune originală asupra unor teme fundamentale: viața, moartea, binele, răul și nemurirea. Ivan, personajul principal, este un exponent al omului simplu, dar inteligent și spiritual, care reușește să înfrunte și să învingă chiar și forțele supranaturale prin viclenie și bună dispoziție.

Opera se distinge printr-un stil narativ viu, cu un limbaj accesibil și plin de culoare, fapt ce o face plăcută nu doar pentru cititorii de rând, ci și pentru critici și iubitori de literatură. „Ivan Turbincă” este, în esență, o satiră veselă la adresa autorităților absolute, fie ele divine sau demonice, și o pledoarie pentru libertatea omului în fața destinului.

Ivan, un portret scris

Țaga Cosmin, clasa a XI-a E

Ivan Turbincă este personajul principal din basmul cu același nume scris de Ion Creangă. El este un fost ostaș rus, prezentat ca un om simplu, dar curajos, istet și cu un umor sanatos. Deși pare naiv la început, Ivan dovedește un spirit practic și o inteligență nativă care îl ajută să iasă învingător din toate situațiile. Primește în dar o turbincă (traistă) fermecată de la Dumnezeu, în care poate băga orice dorește, iar mai apoi îi păcălește atât pe draci, cât și pe Moarte.

Caracterul său este dominat de o bucurie de viață molipsitoare: vrea să trăiască, să mănânce bine și să se distreze. Nu se teme de moarte, ba chiar o prinde în turbincă pentru a putea petrece veșnic. Umorul și limbajul popular specific operei lui Creangă sunt bine evidențiate în replicile sale directe și pline de haz.

Ivan este simbolul omului care sfidează moartea prin istețime și noroc. El devine nemuritor nu prin forță, ci printr-o combinație de curaj, viclenie și noroc divin. În final, este o figură comico-fantastică, reprezentând optimismul popular și credința în victoria asupra răului.

Dănilă Prepeleac este un personaj comic, tipic pentru opera lui Ion Creangă, ilustrând prostia omului leneș și nepriceput, dar care ajunge, în mod neașteptat, să iasă învingător. La începutul basmului, Dănilă este portretizat ca un om simplu, sărac, leneș și lipsit de pricepere. Prin deciziile sale neinspirate (cum ar fi schimburile absurde cu boii și carul), el provoacă râsul cititorului și dezaprobarea fratelui său.

Totuși, în a doua parte a basmului, Dănilă ajunge în lumea dracilor și, surprinzător, dă dovadă de viclenie și istețime. Cu ajutorul unui topor și al unor strategii ingenioase, reușește să-i păcălească pe toți dracii și să plece acasă cu o comoară.

Evoluția sa este spectaculoasă: de la prostul satului, ajunge un învingător. Caracterul lui Dănilă combină elemente de comic de situație și de limbaj, devenind o imagine a omului simplu care, în ciuda greșelilor, are noroc și izbutește. Creangă îl folosește pentru a satiriza prostia, dar și pentru a arăta că în lumea basmelor orice e posibil.

Caracterizarea lui Dănilă Prepeleac

Sadici Vlad, clasa a IX-a E

Dănilă Prepeleac este personajul principal și eponim al poveștii scrise de Ion Creangă. El este un țăran din lumea satului tradițional, construit cu umor și ironie. Portretul fizic este realizat în mod indirect. Din numele său, Prepeleac, reiese că acesta avea o fire slabă sau ridicolă, deoarece “prepeleac” înseamnă un țăruș de care se sprijină căruța. De asemenea, din text, putem deduce faptul că Dănilă era un țăran obișnuit și în putere, acesta mergând singur să lupte cu dracii din pădure.

Portretul moral este descris atât direct, de către narator, cât și indirect, prin faptele sale. Prostia este o trăsătură numită în mod direct de către narator “prost de dă în gropi”, această trăsătură reiese și indirect prin schimburile dezavantajoase pe care le făcea: car pe boi, boi pe capră, capră pe pui de

drac. O altă trăsătură numită în mod direct de către narator este lenea. Acesta este caracterizat ca fiind “leneș ca o zi de post” în mod direct, dar de asemenea putem și deduce asta din faptul că nu voia să muncească și se lăsa întreținut de fratele său. Prin ușurința cu care a fost păcălit la începutul poveștii, reiese în mod indirect faptul că acesta este naiv și credul. Tot în mod indirect putem interpreta provocările propuse dracilor și câștigate prin șiretlicuri, iar din aceste acțiuni reiese faptul că acesta era viclean și descurcăreț. Curajul este o altă trăsătură a personajului acesta, mergând singur în pădurea dracilor și să îi înfrunte. În concluzie, Dănilă Prepeleac este un personaj complex care evoluează de la prostie și lene, la istețime și curaj, trecând printr-o evoluție surprinzătoare și plină de umor.

Casa părintească a lui Ion Creangă din Humulești

Cozma Alice, clasa a X-a D

Casa părintească a lui Ion Creangă din Humulești este, fără îndoială, unul dintre cele mai frumoase locuri despre care am citit vreodată. De fiecare dată când citesc „Amintiri din copilărie”, parcă mă și văd acolo, în mijlocul satului moldovenesc, înconjurată de dealuri, miros de fân proaspăt și glasuri de copii care aleargă desculți prin curtea plină de găini.

Este o casă țărănească modestă, cu doar două camere și o tindă, construită din bârne de lemn, lipite cu lut și văruițe în alb. Acoperișul este din draniță (șindrila de lemn), iar în fața casei se află un pridvor micuț, unde probabil stăteau seara și povesteau la lumina lunii. Ușa scârțâie ușor când se deschide și te introduce într-o lume complet diferită de cea de azi – o lume în care totul era făcut cu mâinile oamenilor și avea suflet.

Interiorul casei pare simplu la prima vedere, dar este plin de detalii care spun povești. În camera principală,

care era și cea mai importantă, se află o sobă mare din lut, cu cuptor, vatră și horn. Soba e ca o piesă centrală – acolo se gătea, acolo se încălzeau iarna, și, cel mai probabil, acolo se ascundea și Creangă copil, mai ales când voia să scape de vreo pedeapsă. Pe sobă este amenajat un loc de dormit, un fel de „patuț” cald, unde poate se urcau copiii seara, să asculte povești.

Pereții camerei sunt împodobiți cu icoane vechi, cu prosoape cusute manual, pline de motive tradiționale, și poate chiar cu vreo fotografie de familie înrămată în lemn. Paturile sunt simple, cu saltele umplute cu paie sau lână, acoperite cu țesături

Ion Creangă: clasic, modern, postmodern – Cercul „Ritmurile lecturii”

colorate, lucrate la război. Lângă ele, o ladă de zestre cu ștergare și haine de sărbătoare, păstrate cu grijă de mama Smaranda.

Într-un colț, se află masa joasă, din lemn masiv, cu scaune mici sau chiar niște bănci – locul unde familia se strângea să mănânce. Nu lipsesc farfuriile de lut, lingurile de lemn și ulcioarele pentru apă sau lapte. Totul este așezat simplu, dar cu grijă, așa cum făceau țăranii de odinioară.

A doua cameră era, probabil, folosită mai mult pentru dormit și pentru păstrarea lucrurilor importante. Și

acolo regăsim acea atmosferă caldă, de casă în care s-a trăit mult, cu multă trudă, dar și cu dragoste.

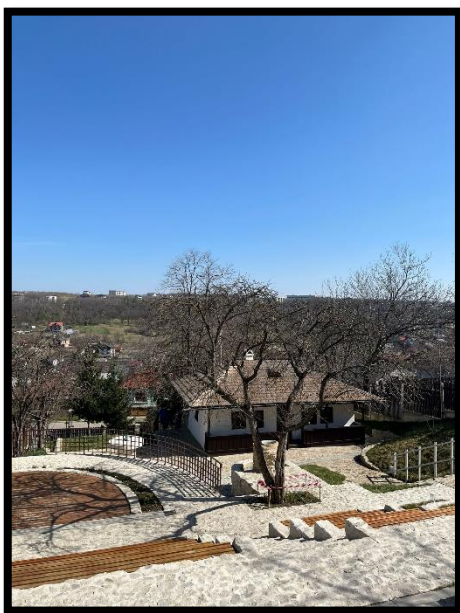
Pentru mine, casa părintească a lui Ion Creangă nu este doar o construcție, ci un simbol al copilăriei autentice și al rădăcinilor noastre. E genul de loc unde parcă încă se aud pașii copiilor desculți, chicotele lor, și vocea unei mame care face mămăligă pe foc. E o casă mică, dar cu o inimă mare – exact cum îmi imaginez că era și copilăria lui Creangă: modestă, dar plină de viață.

O vizită la bojdeuca lui Ion Creangă

Iurac Ștefan, clasa a X-a D

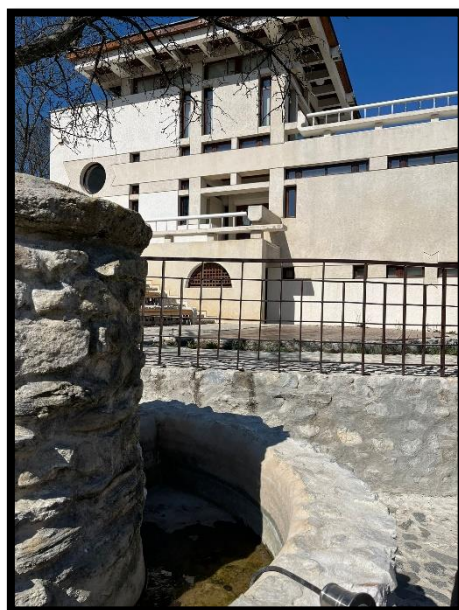
Dacă ajungi în Iași și nu urci măcar o dată pe dealul Țicăului, ai ratat ceva esențial din sufletul acestui oraș. Bojdeuca lui Ion Creangă nu este un simplu muzeu, ci este un loc care te ia de mână și te întoarce, cu blândețe, într-o Românie de demult, caldă și sinceră, așa cum era și Creangă.

Căsuța e mică, modestă, cu două odăi și o tindă, dar are o liniște și o căldură care te prind imediat. Miroase a lemn bătrân și a povești spuse șoptit. Ghidul, pe care îl recomand din toată inima, este pasionat și are un fel anume de a

vorbi despre Creangă, de parcă l-ar fi cunoscut personal. Îți povestește cum scriitorul a locuit aici aproape două decenii sau cum a scris „Amintiri din copilărie” pe masa de lemn de lângă sobă, și cum venea adesea Mihai Eminescu în vizită, pe băncuța din curte.

Ce m-a impresionat și mai tare e că locul nu a fost lăsat să moară în timp. Bojdeuca a fost reabilitată frumos, cu grijă pentru autenticitate. Ultima renovare a fost chiar recent, în 2021, și s-a simțit că s-a lucrat cu respect: acoperișul de șindrilă a fost refăcut, discret sisteme de protecție pentru

Ion Creangă: clasic, modern, postmodern – Cercul „Ritmurile lecturii”

obiectele vechi. Totul păstrează simplitatea vremurilor, fără spoieli moderne forțate.

Iar lângă bojdeucă se află o surpriză plăcută: o clădire elegantă, discret modernă, unde se cumpără biletele. Acolo e și un mic spațiu expozițional, cu documente și fotografii vechi, care te aduce înapoi în vremurile mai simple, de atunci când mulți oameni nu își puteau transpune gândurile pe o foaie. De asemenea, se pot achiziționa și suveniruri simpatice, cărți, semne de carte și mici obiecte artizanale inspirate din poveștile lui Creangă.

Recomand cu toată inima nu doar iubitorilor de literatură, ci pentru

oricine vrea să simtă, preț de o oră, ceva autentic și frumos. E un loc mic, dar cu o inimă mare.

Casa memorială a lui Ion Creangă de la Mănăstirea Golia

Filimon Maria, clasa a X-a D

Într-un colț liniștit al Iașului vechi, ascunsă în spatele zidurilor masive ale Mănăstirii Golia, se află un loc în care timpul pare că s-a oprit. Este Casa memorială „Ion Creangă”, locul în care marele povestitor al copilăriei românești a trăit o parte importantă a vieții sale. Deși modestă ca dimensiuni, această casă are o valoare simbolică uriașă, fiind un spațiu încărcat de istorie, tradiție și spirit românesc autentic.

Casa în care a locuit Ion Creangă între anii 1866 și 1871, în perioada în care era diacon la Biserica Golia, este astăzi o veritabilă fereastră către trecut. Construită în stil tradițional moldovenesc, cu pereți din pământ și grinzi de lemn vizibile, casa pare desprinsă chiar din paginile „Amintirilor din copilărie”. De cum pășești înăuntru, te învăluie o atmosferă caldă și familiară, ca și cum ai fi intrat în casa bunicilor dintr-un sat de munte. Liniștea, mirosul lemnului vechi, obiectele de

odinioară – toate contribuie la o experiență aproape magică.

Interiorul este format din două camere, amenajate simplu, dar cu o grijă atentă pentru autenticitate. În prima cameră se află un cuptor mare, din lut, cu plită și horn înalt, așa cum era odinioară în gospodăriile țărănești din Moldova. Pe cuptor se odihnesc oalele de lut, o strachină și câteva linguri de lemn, obiecte aparent banale, dar care spun povestea unei vieți simple și chibzuite. Pe pereți atârnă câteva icoane vechi, înrămate în lemn sculptat, lăsate parcă acolo de o mână credincioasă care se închina zilnic înainte de a porni la muncă sau la slujbă

Lângă perete, o laviță din lemn masiv este acoperită cu o țesătură tradițională

Ion Creangă: clasic, modern, postmodern – Cercul „Ritmurile lecturii”

În culori vii – roșu, albastru, negru – iar pe pernele brodate manual se ghicesc motive florale vechi. Deasupra, într-o ladă de zestre sculptată, stau așezate câteva pânze țesute, care odinioară aparțineau Smarandei Creangă, mama povestitorului. Toate aceste detalii, de la lada pictată până la sfeșnicele din fier forjat, creează un cadru intim, care păstrează vie amintirea unei epoci și a unui stil de viață modest, dar plin de suflet.

A doua cameră este o combinație între spațiu de odihnă și de lucru. Aici se află un pat cu tăblii sculptate, peste care este așternut un covor țesut la război, în culori cumini. Lângă pat, o măsuță de lemn cu trei picioare sprijină o lampă cu gaz și o carte veche de rugăciuni. Poate că aici, în serile liniștite, Creangă își nota ideile, rememora întâmplările hazlii din copilărie sau doar reflecta, așa cum o făcea adesea în scrierile sale. În colț, o etajeră simplă ține câteva volume religioase, precum și o icoană mică, ferecată în argint, semn al evlaviei personale.

Într-un alt colț al camerei, sunt expuse câteva dintre veșmintele diaconești purtate de Ion Creangă în perioada slujirii la Golia. Brodate cu fir de aur și argint, acestea păstrează urmele unei vieți în care credința și cultura mergeau mână în mână. Este emoționant să privești aceste haine sacre, știind că sub ele se ascundea sufletul vesel și profund al unui om care a știut să transforme viața simplă într-o capodoperă literară.

Vizita la Casa memorială „Ion Creangă” nu este doar o incursiune într-un spațiu fizic, ci o adevărată călătorie în timp. Este o experiență care îți aduce aminte cât de important este să ne păstrăm rădăcinile, să prețuim lucrurile simple și să redescoperim farmecul poveștilor spuse cu sinceritate. Aici, în spatele zidurilor groase ale Mănăstirii Golia, copilăria, tradiția și literatura română se întâlnesc în cel mai firesc mod cu putință.

Într-o lume în care totul pare să se miște rapid, casa lui Creangă ne invită să ne oprim, să ascultăm și să simțim. Să ne aducem aminte că, uneori, cele mai frumoase povești se nasc nu din spectaculos, ci din viața de zi cu zi, trăită cu umor, curaj și suflet curat.

Vorbirea lui Creangă

Achiței Daria, clasa a X-a D

Ion Creangă este considerat unul dintre cei mai mari povestitori ai literaturii române, iar talentul său nu constă doar în ce povestește, ci mai ales în cum o face. Unii critici sau chiar profesori vorbesc despre „țărăniile” lui Creangă, adică felul simplu, popular și colorat în care scrie și povestește. Însă aceste „țărănii” nu sunt greșeli sau lipsuri, ci sunt tocmai stilul său unic, autentic, născut din vorbirea oamenilor simpli din satul moldovenesc. În esență, Ion Creangă a reușit să transforme graiul popular într-un instrument literar, prin care a creat povești nemuritoare.

Creangă era conștient de faptul că textele sale treceau dincolo de înregistrările tradiției populare și depunea eforturi semnificative pentru a fi recunoscut ca autor original. Tudor Vianu remarca faptul că Ion Creangă a îmbinat propriul stil cu standardul folcloric, așa precum pictorii locali improvizau peste canoanele artei iconografice bizantine.

În prefața pe care autorul a adăugat-o uneia dintre edițiile *Poveștilor*, Ion Creangă spunea: „Iubite cetitoriu, multe prostii oi fi cetit de când ești. Cetește, rogu-te, și ceste și unde-i vedea că nu-ți vin la socoteală, ie pana în mână și dă și tu altceva mai bun la ivală, că eu atâta m-am priceput și atâta am făcut.”

Potrivit istoricului Lucian Boia, „țăranul moldovean autentic care a fost Creangă a completat și țărănimea „mai metafizică” a lui Eminescu.

Creangă nu folosește un limbaj elevat sau sofisticat, cum făceau alți autori din vremea lui, ci unul apropiat de limbajul cotidian al țăranului român. Tocmai de aceea, scrierile lui par vii, naturale și pline de umor. El folosește expresii populare, proverbe, zicători, regionalisme, repetiții și construcții specifice graiului moldovenesc. Acestea nu sunt puse la întâmplare, ci sunt atent alese pentru a crea o atmosferă autentică și pentru a da un farmec aparte narațiunii.

Ion Creangă: clasic, modern, postmodern – Cercul „Ritmurile lecturii”

Un exemplu clar al stilului său îl găsim în celebra lucrare *Amintiri din copilărie*. Încă din primele pagini, cititorul simte că autorul nu scrie din poziția unui intelectual distant, ci ca un om de rând care își povestește copilăria într-un mod simplu și haios. Expresii precum „mă scotea mama la lumină cu mătura”, „îi zvânta pielea cu nuiua” sau „era mai prost ca noaptea” arată clar că ne aflăm în fața unei narațiuni care folosește limbajul viu și plin de culoare al satului. Aceste expresii nu sunt doar amuzante, ci și eficiente: în câteva cuvinte, transmit foarte multă emoție, dar și o imagine clară a scenei.

În plus, Creangă folosește frecvent regionalisme moldovenești, precum „puișor”, „maică”, „bădiță”, „hârjoană”, „hârzob”, „drăguță” sau „șezătoare”. Deși unele dintre aceste cuvinte pot părea arhaice sau greu de înțeles pentru cititorii din alte regiuni, ele contribuie la autenticitatea narațiunii. Creangă nu încearcă să „traducă” limba satului pentru un public larg, ci o redă exact așa cum este, cu toate particularitățile ei. Astfel, el păstrează nealterată vocea lumii țărănești.

Un alt element definitoriu pentru stilul său este folosirea oralității – adică a elementelor care dau impresia că autorul nu scrie, ci

povestește cu voce tare. În multe povești, pare că ne aflăm într-o șezătoare, iar Creangă este moșul care ne ține cu sufletul la gură. De exemplu, în *Povestea porcului*, autorul folosește expresii de introducere precum „cică a fost odată ca niciodată” și continuă cu repetiții, adresări către cititor și comentarii personale: „Și-a mers, și-a mers, și-a tot mers...”, „Dar, dragă, cum o fi pățit una ca asta?”. Aceste formule întăresc ideea că ne aflăm în fața unei povești spuse din gură în gură, nu a unui text „serios” de literatură.

Creangă este și un maestru al umorului. Felul în care vorbește personajele, dar și intervențiile naratorului sunt pline de haz. El nu se sfiește să râdă de prostie, lăcomie, lene sau viclenie, dar o face într-un mod blând, uneori ironic, alteori de-a dreptul caraghios.

În „*Prostia omenească*”, mama se teme că nepotul său ar putea muri într-o zi din cauza unei căderi a drobului de sare de pe sobă direct pe capul copilului, cădere posibilă dacă s-ar sui „mâța”. Situația este complet absurdă, dar Creangă o prezintă cu o seriozitate comică, ceea ce face povestea cu atât mai amuzantă. Aici se vede clar talentul său de a transforma absurditatea în haz, printr-un limbaj simplu, dar foarte expresiv.

Ion Creangă: clasic, modern, postmodern – Cercul „Ritmurile lecturii”

Tot umorul creangănesc se bazează și pe expresii populare neaoșe. Când spune despre cineva că „e prost de dă în gropi” sau că „mergea cu nasul pe sus, ca și când ar fi fost cel puțin jupânul satului”, autorul folosește exact felul în care oamenii simpli se exprimă ironic sau batjocoritor în viața de zi cu zi. De aceea, personajele sale, chiar și cele fantastice sau simbolice, par reale și familiare.

Un alt aspect care ține de „țărăniile” vorbirii sale este folosirea comparațiilor neobișnuite, inspirate din mediul rural. De exemplu, în „Punguța cu doi bani”, moșul este „sărac lipit pământului”, iar cocoșul mănâncă „atâta mâncare, cât pentru un boi”. Aceste comparații sunt simple, dar foarte expresive, deoarece pornesc din realitatea cotidiană a omului de la țară.

Mai mult, Creangă nu evită cuvintele mai „rustice”, adesea considerate de alții ca vulgare sau nepoetice. Dar tocmai prin folosirea lor reușește să creeze un limbaj natural, viu și sincer. În loc să „împodobească” frazele, el le lasă în forma lor brută, așa cum se vorbesc în sat. Tocmai de aceea, scrierile sale sunt pline de viață și rămân accesibile chiar și după atâția ani.

Pe lângă limbaj, ritmul povestirii este și el influențat de oralitate. Repetițiile, interjecțiile, adresările directe către cititor („la, mai stai să-ți spun una...”) sunt mijloace prin care Creangă aduce textul mai aproape de ascultător. El nu scrie doar ca să fie citit, ci ca să fie spus – iar această calitate face ca textele sale

să fie memorabile, ideale pentru a fi spuse cu voce tare, în familie sau la școală.

George Călinescu considera limbajul scris al lui Creangă drept un „muzeu glosologic”, în contrast cu limbajul cotidian, mai modern, al scriitorului. Recursul la schemele literaturii orale a devenit o trăsătură definitorie. „Creangă acționează ca toate personajele sale pe rând, căci poveștile sale sunt aproape în întregime rostite.” El își întrerupe deseori narațiunile cu ilustrația concisă a propriilor păreri sub formă de versuri, introduse prin „vorba ceea”. Astfel descoperim opinia autorului.

În concluzie, „țărăniile” lui Ion Creangă nu sunt greșeli de limbaj, ci esența unui stil original și autentic. Prin felul în care vorbește, Creangă a reușit să valorifice limba română populară și să o ridice la rang de artă. El a transformat vorbirea țaranului român într-un instrument literar puternic, capabil să stârnească râsul, să evoce emoția și să creeze o lume de neuitat. De aceea, limbajul său nu trebuie privit cu superioritate sau ironie, ci cu admirație, ca o dovadă a bogăției limbii române și a geniului unui scriitor care nu a uitat niciodată de unde a plecat.

Dar, de fapt, numai oamenii foarte fini îl înțeleg cu adevărat pe Ion Creangă. Iar întrebarea care a generat portofoliul nostru și devenirea lui Harap-Alb este o întrebare ce caracterizează destinul literar al celui mai mare povestitor din literatura română.

Obiceiuri și tradiții evidențiate în poveștile lui Ion Creangă

Cozma Alice, clasa a X-a D

Literatura lui Ion Creangă este ca o fereastră deschisă spre viața de la sat, de odinioară. Citind poveștile lui, am simțit că mă întorc în timp, într-o lume în care oamenii trăiau simplu, dar cu sufletul plin, ghidați de obiceiuri și tradiții păstrate cu sfințenie. Deși astăzi multe lucruri s-au schimbat, obiceiurile descrise de Creangă ne arată cât de importantă era legătura dintre om, natură, comunitate și credință.

Unul dintre cele mai evidente obiceiuri din poveștile lui este legat de copilărie și educație, așa cum vedem în „Amintiri din copilărie”. Creangă povestește cu umor cum mergea la școală, cum învăța pe de rost „Tatăl nostru” și cum primea uneori „pedeapsa pedagogică”, adică bătaia cu varga. Asta ne arată cât de diferit era sistemul de educație față de cel de azi, dar și cât de mult conta învățătura în ochii părinților și ai dascălilor.

Alt obicei des întâlnit în poveștile sale este cel legat de credință și religie. În multe dintre scrierile sale, cum ar fi „Moș Nichifor Coțcariul” sau „Povestea lui Harap-Alb”, personajele sunt profund religioase. Oamenii se închină, țin post, merg la biserică și cred în bine și rău. Se simte clar că religia făcea parte din viața lor de zi cu zi, iar valorile morale erau transmise și prin intermediul basmelor.

În plus, tradițiile legate de sărbători și momente importante din viață, cum sunt nașterea, botezul, nunta sau înmormântarea, sunt și ele descrise în poveștile lui Creangă. Chiar dacă nu sunt mereu în centrul acțiunii, ele apar în fundal, ca niște repere importante ale vieții la sat. Spre exemplu, în „Fata babei și fata moșneagului”, vedem cum fata cea bună e răsplătită pentru bunătatea și respectul față de obiceiurile moștenite, în timp ce fata cea rea e pedepsită pentru că le ignoră.

Ion Creangă: clasic, modern, postmodern – Cercul „Ritmurile lecturii”

Un aspect care mi s-a părut foarte interesant este modul în care Creangă descrie ospitalitatea oamenilor de la sat. Ori de câte ori un personaj ajunge într-o casă străină, este întâmpinat cu mâncare, băutură și vorbe bune. Oamenii se ajută între ei, se respectă și păstrează un fel de echilibru bazat pe tradiție și bun simț.

Și, nu în ultimul rând, trebuie să menționez tradițiile legate de muncile agricole și meșteșuguri, care apar în fundalul multor povești. Personajele lui Creangă muncesc pământul, cresc animale, țes, cos și

gătesc. Totul se face după rânduială, cu pricepere transmisă din generație în generație.

În concluzie, poveștile lui Ion Creangă nu sunt doar amuzante sau pline de aventură, ci sunt și adevărate comori culturale. Ele păstrează vii obiceiurile și tradițiile românești și ne ajută să înțelegem mai bine cum trăiau oamenii în trecut. Pentru mine, citirea acestor povești a fost ca o călătorie într-o lume în care simplitatea, respectul și tradiția erau cele mai importante lucruri.

Film după o poveste. „Povestea dragostei” (1976)

Filimon Maria, clasa a X-a D

Filmul “Povestea dragostei”, regizat de Ion Popescu-Gopo în anul 1976, este o creație cinematografică inspirată din universul literar al lui Ion Creangă, unul dintre cei mai reprezentativi autori ai literaturii române clasice. Cu toate că filmul nu este o ecranizare fidelă a unei singure povestiri, ci mai degrabă o sinteză liberă și artistică a temelor și personajelor din opera lui Creangă, el reușește să transmită esența lumii rurale moldovenești de altădată, cu toate valorile, tradițiile și umorul său inconfundabil.

Povestea centrală a filmului este aceea a iubirii dintre doi tineri dintr-un sat moldovenesc – Alecu și Maria –, care se luptă cu prejudecățile și piedicile impuse de comunitate pentru a-și trăi iubirea în mod curat și sincer. Încă de la început, spectatorul este introdus într-o atmosferă arhaică, unde ritmurile vieții sunt dictate de anotimpuri, de muncile câmpului, de sărbătorile religioase și de obiceiurile păstrate din generație în generație. Satul devine astfel nu doar un spațiu fizic

în care se desfășoară acțiunea, ci un personaj colectiv, cu suflet, memorie și reguli proprii.

Elementele satului tradițional sunt redade cu mare atenție la detalii și

fidelitate față de realitatea istorică și etnografică. Portul popular este bogat în motive tradiționale – cămăși cu altiță, brâuri, cojoace –, iar decorul este dominat de case din lemn cu cerdacuri și curți largi, simboluri ale vieții tihnite, dar pline de muncă a țaranului român. Se regăsesc, de asemenea, importante aspecte ale organizării sociale: existența dregătorilor locali (cum ar fi primarul sau boierul), importanța preotului și a dascălului în viața satului, dar și rolul comunității în deciziile personale ale indivizilor.

Unul dintre cele mai importante aspecte ale filmului este redarea tradițiilor și obiceiurilor. De la munca pământului până la pregătirile pentru nuntă sau ritualurile religioase (cum ar fi spovedania sau sărbătorile de Paști), toate sunt prezentate ca parte integrantă din

Ion Creangă: clasic, modern, postmodern – Cercul „Ritmurile lecturii”

viața oamenilor. Nunta, în special, este un prilej de desfășurare a unei adevărate parade de obiceiuri și cântece populare, dar și un moment de conflict, întrucât părinții Mariei își doresc un ginere bogat și cu „nume bun”, ignorând dragostea sinceră dintre cei doi tineri.

Personajele sunt construite într-o manieră specifică prozei lui Ion Creangă – simple, dar profunde, ancorate în realitatea satului, cu trăsături morale clare și adesea conturate prin intermediul umorului și ironiei. Alecu este întruchiparea țăranului harnic, modest și cu frică de Dumnezeu, dar cu o voință puternică și o inimă curată. Maria, la rândul ei, este imaginea idealizată a fetei de la sat: frumoasă, cuminte, dar și dârză în fața constrângerilor. În jurul lor gravitează personaje tipice: părinții conservatori, care văd căsătoria ca pe o tranzacție socială; preotul satului, care joacă un rol de moralizator, dar și de mediator; bârfitoarele satului, care răspândesc zvonuri și judecă aspru; și, nu în ultimul rând, boierul, simbol al autorității și al inegalității sociale.

Temele centrale ale filmului sunt iubirea, libertatea individuală, lupta dintre valorile autentice și normele impuse de societate. Dragostea dintre Alecu și Maria devine o formă de rezistență în fața unei lumi rigide, în care reputația, zestrea și rangul social cântăresc mai mult decât sentimentele. Prin modul în care este tratată această temă, filmul devine nu doar o poveste de iubire, ci și o critică subtilă a mentalităților retrograde, oferind totodată o lecție despre curajul de a fi fidel propriilor convingeri.

Stilistic, filmul păstrează umorul specific lui Creangă: un umor popular, adesea autoironic, dar niciodată răutăcios. Replica dialogurilor, bogăția limbajului regional, proverbele și expresiile arhaice contribuie la autenticitatea poveștii și la apropierea spectatorului de spiritul epocii. De asemenea, inserțiile de animație și fantezi, semnătura inconfundabilă a lui Gopo – adaugă un farmec aparte narațiunii, conferind o aură de basm și subliniind caracterul universal al poveștii de dragoste.

Film după o poveste. „Povestea porcului” (1992)

Filimon Maria, clasa a X-a D

Filmul „Povestea porcului” (1992), în regia Elisabetei Bostan, este o adaptare cinematografică a basmului omonim scris de Ion Creangă, unul dintre cei mai cunoscuți autori de literatură populară din România. Această creație artistică îmbină elementele magice specifice basmului cu imaginea satului românesc de odinioară, oferind nu doar o poveste cu tâlc, ci și o adevărată frescă a vieții și valorilor tradiționale. Prin urmare, filmul devine o expresie complexă a culturii populare românești, oferindu-ne o lecție importantă despre ce înseamnă să fii om: să ai suflet curat, să iubești sincer și să nu judeci după aparențe.

În primul rând, filmul se remarcă prin atmosfera sa profund românească, inspirată direct din universul satului tradițional. Chiar dacă acțiunea are loc într-un spațiu imaginar, fantastic, multe dintre decorurile, obiceiurile și relațiile dintre personaje amintesc de viața țaranului român de altădată. Părinții porcului sunt oameni simpli, muncitori și credincioși, care trăiesc într-o casă modestă, dar curată și plină de căldură. În gospodăria lor întâlnim obiecte autentice – vase din lut, covoare țesute,

icoane pe pereți – toate ilustrând legătura puternică dintre om și tradiție.

Pe lângă aspectul vizual, filmul redă cu fidelitate și mentalitatea omului de la sat: modestia, speranța în Dumnezeu, respectul față de cei mai în vârstă și dorința profundă de a avea o familie. Cei doi părinți acceptă porcul ca pe propriul lor fiu, fără a se rușina de înfățișarea sa neobișnuită. Această acceptare necondiționată este o dovadă a bunătății sufletești și a credinței în destin și în voia divină.

Un alt aspect important este tema aparențelor înșelătoare, specifică multor basme românești. Personajul principal, Porcul, deși arată ca un simplu animal, este de fapt un tânăr frumos, fermecat. Transformarea sa simbolizează ideea că valoarea unei persoane nu se măsoară după exterior, ci după caracterul și faptele sale. Acesta este unul dintre cele mai importante mesaje ale filmului: frumusețea adevărată vine din interior. Prințesa, cea care îl acceptă și îl iubește pe Porc pentru ceea ce este cu adevărat, devine un model de generozitate, răbdare și înțelepciune.

Ion Creangă: clasic, modern, postmodern – Cercul „Ritmurile lecturii”

Filmul reia și o altă temă frecvent întâlnită în basme: lupta dintre bine și rău. Personajul principal este supus la mai multe încercări, trebuie să înfrunte forțe malefice, dar reușește să le depășească datorită curajului și sincerității sale. Asemenea eroilor din basmele populare, Porcul nu este ajutat de forțe exterioare supranaturale, ci își folosește inteligența, bunătatea și puterea iubirii. În final, el este răsplătit, iar răul este învins. Această structură clasică a basmului (cu începutul marcat de dorința părinților, drumul eroului, probele și finalul fericit) este păstrată și în film, ceea ce face ca povestea să fie ușor de înțeles și plăcută pentru toate vârstele.

Mai mult, filmul are și un rol educativ, pentru că prin povestea aparent simplă, ne transmite lecții importante: să fim buni, răbdători, să nu judecăm după aparențe și să credem în valorile autentice. Într-o societate în care superficialitatea pare adesea apreciată, această poveste ne aduce aminte că adevărata frumusețe și noblețe sunt cele sufletești. Este o lecție valoroasă pentru adolescenți, care în perioada formării propriei identități au nevoie de repere morale clare.

La toate acestea se adaugă și regia atentă a Elisabetei Bostan, care reușește să păstreze umorul și înțelepciunea textului lui Creangă, fără a pierde din vedere ritmul modern și atractivitatea imaginii. Decorurile sunt expresive, muzica are influențe folclorice, iar jocul actorilor este convingător, natural, potrivit cu atmosfera basmului. Filmul reușește să mențină un echilibru între fidelitatea față de textul clasic și nevoia de adaptare pentru un public contemporan.

În concluzie, „Povestea porcului” este mai mult decât o simplă poveste de dragoste sau un basm cu final fericit. Este o reflectare a sufletului poporului român, a valorilor care au definit timp de secole viața oamenilor simpli: credința, răbdarea, curajul și dragostea adevărată. Prin această ecranizare, filmul devine o lecție vie despre ce înseamnă să trăiești frumos și cinstit într-o lume care, deși fantastică, este profund umană. În același timp, el ne reamintește de importanța păstrării tradițiilor și a legăturii cu rădăcinile noastre culturale.

Film după o poveste „Punguța cu doi bani” (1969)

Trascovschi Alesia, clasa a X-a D

Filmul „Punguța cu doi bani” este o ecranizare animată a îndrăgitei povești cu același nume scrisă de Ion Creangă. Realizat de Studioul Animafilm în perioada comunistă, acest scurtmetraj animat reușește să redea într-un mod amuzant, expresiv și educativ esența poveștii clasice, păstrând spiritul popular și umorul specific autorului moldovean.

Povestea urmărește peripețiile unui cocoș alungat de o babă rea, care, cu istețime și noroc, reușește să găsească o punguță cu doi bani. De aici pornește un lanț de întâmplări pline de haz și învățăminte. Cocoșul este prins de un boier lacom, care încearcă să-l păcălească, dar, printr-o serie de trucuri, pasărea reușește să-și recupereze comoara și chiar mai mult: se întoarce acasă încărcată cu bogății.

Filmul păstrează mesajele morale ale poveștii: lăcomia și nedreptatea sunt pedepsite, iar curajul și perseverența sunt răsplătite. Cocoșul, deși un

personaj modest, simbolizează justiția populară, care învinge viclenia și nedreptatea celor puternici. Contrastul dintre harnicul moș și baba leneșă sau dintre cocoș și boier întărește ideea că binele, răbdarea și munca sunt superioare răutății și lăcomiei.

Din punct de vedere vizual, animația este simplă, dar eficientă. Personajele au trăsături exagerate, expresive, ceea ce le face memorabile. Muzica și vocea narativă contribuie la atmosfera de basm, iar umorul subtil face ca filmul să fie plăcut atât pentru copii, cât și pentru adulți.

În concluzie, „Punguța cu doi bani” este mai mult decât o poveste animată: este o lecție de viață ambalată într-o formă artistică accesibilă și plină de farmec. Filmul reușește să aducă în prim-plan valorile tradiționale românești și să transmită un mesaj puternic despre dreptate, curaj și răsplata binelui.

Film după o poveste „Tusea și junghiul” (1992)

Trascovschi Alesia, clasa a X-a D

Filmul „Tusea și junghiul”, regizat de Mircea Daneliuc, este o comedie amară care satirizează societatea românească din perioada comunistă, surprinzând cu ironie și inteligență absurditățile vieții cotidiene. Inspirat dintr-o nuvelă a lui Eugen Barbu, filmul reunește o distribuție de excepție, printre care Toma Caragiu, Octavian Cotescu și Gheorghe Dinică, reușind să creeze o atmosferă comică, dar în același timp apăsătoare.

Titlul filmului – o expresie populară care desemnează două rele care se întâlnesc – reflectă perfect starea personajelor și a lumii în care trăiesc: o societate sufocată de lipsuri, birocrăție, minciună și relații sociale deformate. Protagonistii, doi actori trecuți de gloria de altădată, trăiesc din amintiri și improvizații penibile, încercând să se agațe de micile oportunități care mai apar în jurul lor. Prin dialoguri savuroase și situații absurde, filmul scoate în evidență ipocrizia, degradarea morală și ridicolul uman în fața unui sistem opresiv.

„Tusea și junghiul” este un film cu un umor specific românesc – amar, inteligent, bazat pe observația fină a realității sociale. Daneliuc reușește să creeze o lume în care râsul este amestecat cu tristețea, iar zâmbetul este adesea o reacție de neputință în fața unui sistem corupt și sufocant. Filmul este un portret lucid al unei epoci în care valorile autentice au fost înlocuite de improvizație, conformism și superficialitate.

Ion Creangă: clasic, modern, postmodern – Cercul „Ritmurile lecturii”

Importanța acestui film constă în capacitatea sa de a reflecta realitatea dură a vieții sub comunism, dar și de a pune în lumină universalitatea comportamentului uman în fața degradării sociale. Este, în același timp, o mărturie a vremurilor și un act artistic de curaj, care critică subtil, dar ferm, ceea ce nu putea fi spus direct în acea perioadă.

În concluzie, „Tusea și junghiul” este un film emblematic pentru cinematografia românească, care combină umorul cu critica socială și care continuă să fie relevant chiar și astăzi, ca o lecție despre compromis, demnitate și supraviețuire într-o lume absurdă.

Bojdeuca din Țicău 2.0

Țaga Cosmin, clasa a XI-a E

Dacă ne imaginăm că mergem peste 15 ani, la Bojdeuca lui Ion Creangă din Țicău, sau la casa memorială din Humulești, e foarte posibil ca aceste locuri să fie mai bine puse în valoare, cu tehnologie și muzeografie modernă.

Am putea vizita următoarele secțiuni:

- Reconstituiri digitale interactive ale vieții scriitorului într-o realitate virtuală;
- Obiecte autentice sau reproduceri fidele, însoțite de proiecții multimedia și explicații animate;
- Autoghiduri, cu voci de actori care interpretează personaje din poveștile lui Creangă.

În evocarea lui Ion Creangă, peste 15 ani, ne-am putea aștepta la reprezentări mult mai captivante ale vieții personale sau ale experienței universale. Imaginea autorului ar putea fi mai aproape de realitate prin inovații:

- Proiecții holografice în care un „Ion Creangă” animat le-ar povesti direct copiilor despre copilăria lui, folosind graiul moldovenesc;

- Ecrane tactile interactive, unde vizitatorii ar putea descoperi perioade importante din viața autorului, alături de scene ficționale din „Amintiri din copilărie”;

- Experiențe în direct, unde actori costumați sau alte personaje din poveștile sale să interacționeze cu publicul, transformând vizita într-un spectacol viu.

Scena aceasta ar reflecta o realitate istorică (copiii erau deseori pedepsiți aspru pentru greșeli mărunte), dar Creangă o transforma într-un moment ficțional amuzant din viață, accentuând comicul de situație și contrastul dintre neglijența copilului și reacția disproporționată a adulților.

Un portofoliu literar și trei întrebări

Cozma Alice, clasa a X-a D

Membrii cercului „Ritmurile lecturii”, de la Colegiul național „Garabet Ibrăileanu”, Iași, au trăit un moment de reflecție profundă, în relație cu aceste întrebări simple: Cine ești? De unde vii? Încotro te duci? Dincolo de simplitatea formulării întrebările inițiază un proces de definire și redefinire a tuturor cititorilor, a iubitorilor de literatură și cugetare, în general. Am alcătuit acest portofoliu de lectură încercând să răspundem, prin acțiunile noastre, la aceste întrebări.

Cine suntem noi? – Niște elevi din clasa a X-a D, care au organizat activități de promovarea lecturii atât în clasa a IX-a, cât și în clasa a X-a. Eu, Alice Cozma și Maria Staverescu – acum absolventă – am participat la Lecturiada elevilor, etapa națională 2024, reprezentând cercul cu portofoliul „Portativul valorilor naționale”. Alături de noi, la activități și realizarea portofoliilor au participat elevi mai mari – cum ar fi Andra Mormeci, Cosmin Țaga și Ștefan Istov – și ai mici, veniți anul acesta în clasa a IX-a – Maria

Pătrașcu, Vlad Sadici. Ștefan Istov a reprezentat cercul nostru de lectură la Lecturiada din anul 2023. Colega mea, Daria Achiței, a participat anul trecut la secțiunea Scriere creativă, fiind selectată pentru etapa națională. De fapt, cercul nostru de lectură a participat la toate edițiile Lecturiadei elevilor, etapa națională, și ne mândrim cu aceasta.

De unde venim? – Venim din municipiul Iași, în varianta extinsă (considerând și zonele rezidențiale adiacente). Venim de la școli gimnaziale unde am avut profesori care ne-au insuflat pasiunea pentru lectură. Venim din colective de elevi care promovează valorile spirituale și dialogul artelor. Unii dintre noi practică dezbaterile academice cultivă comunicarea bine structurată, eficientă și nuanțată.

Ce am făcut? Am mers la Bojdeuca „Ion Creangă” din Țicău în luna martie 2025, am vizitat spațiile muzeale, am discutat cu muzeografi, am adresat multe întrebări în legătură cu istoricul acestui obiectiv și am făcut multe fotografii. Era o zi

Ion Creangă: clasic, modern, postmodern – Cercul „Ritmurile lecturii”

minunată, cu mult soare. În luna aprilie am participat la concursul de interpretare critică „Garabet Ibrăileanu”, secțiunea *Literatură-cinematografie*. Am prezentat, comparativ, limbajul literar și pe acela cinematografic, pentru „Povestea porcului”, respectiv filmele produse în 1976 și 1992, și pentru „Punguța cu doi bani”, respectiv filmele din 1969 și 1992. La această secțiune a fost prezentă doamna Ioana Petcu, de la Facultatea de Teatru a Universității de Artă „George Enescu” din Iași.

Încotro ne ducem? – Încă mai căutăm răspunsuri! Dar putem spune că vom evolua către o formație umanistă (ceea ce ar putea însemna că vom studia omul), că ne vom preocupa de cultura noastră generală. Pentru cele cuprinse în portofoliu, adică despre posteritatea lui Ion Creangă, am prezentat câteva sugestii și soluții: faptul că poveștile vor deveni filme, se vor reinventa; faptul că anumite realități surprinse în basmele lui Creangă ar putea prea dure, exagerate, abuzive și ar trebui explicate la nivelul exigențelor actuale; faptul că orice înțelegere aproximativă a operelor marelui povestitor ar putea fi optimizată prin proiecții virtuale, ecrane interactive și altele. Poate că muzeografia viitorului apropiat ne va da dreptate.

